

P7_TA-PROV(2010)0025

Pokrok Turecka za rok 2009

Uznesenie Európskeho parlamentu z 10. februára 2010 o správe o pokroku Turecka za rok 2009

Európsky parlament,

- so zreteľom na správu Komisie o pokroku Turecka za rok 2009 (SEK(2009)1334),
  - so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia z 27. septembra 2006 o pokroku, ktorý dosiahlo Turecko na ceste k prístupeniu¹, z 24. októbra 2007 o vzťahoch EÚ – Turecko², z 21. mája 2008 o správe o pokroku Turecka za rok 2007³ a z 12. marca 2009 o správe o pokroku Turecka za rok 2008⁴,
  - so zreteľom na rokovací rámec pre Turecko z 3. októbra 2005,
  - so zreteľom na rozhodnutie Rady 2008/157/ES z 18. februára 2008 o zásadách, prioritách a podmienkach obsiahnutých v prístupovom partnerstve s Tureckou republikou⁵ (prístupové partnerstvo), ako aj na predchádzajúce rozhodnutia Rady o prístupovom partnerstve z rokov 2001, 2003 a 2006,
  - so zreteľom na závery zo zasadnutia Európskej rady z 10. – 11. decembra 2009,
  - so zreteľom na článok 110 ods. 2 rokovacieho poriadku,
- A. keďže prístupové rokovania s Tureckom sa začali 3. októbra 2005 po tom, čo Rada schválila rokovací rámec, a keďže začiatok týchto rokovaní je východiskovým bodom dlhodobého procesu s otvoreným koncom,
- B. keďže Turecko sa zaviazalo k reformám, dobrým susedským vzťahom a postupnému približovaniu k EÚ a keďže toto úsilie by sa malo chápať ako príležitosť Turecka modernizovať vlastnú krajinu,
- C. keďže úplný súlad so všetkými kodanskými kritériami a integračná kapacita EÚ podľa záverov zo zasadnutia Európskej rady z decembra 2006 zostávajú základom pre vstup do EÚ, ktorá je spoločenstvom založeným na spoločných hodnotách,
- D. keďže Komisia došla k záveru, že v oblasti politických reforiem sa v roku 2009 dosiahol obmedzený konkrétny pokrok,
- E. keďže Turecko už štvrtý rok neimplementovalo ustanovenia vyplývajúce z dohody o pridružení medzi Európskym spoločenstvom a Tureckom a z dodatkového protokolu k tejto dohode,

---

¹ Ú. v. EÚ C 306 E, 15.12.2006, s. 284.

² Ú. v. EÚ C 263 E, 16.10.2008, s. 452.

³ Ú. v. EÚ C 279 E, 19.11.2009, s. 57.

⁴ Prijaté texty, P6_TA(2009)0134.

⁵ Ú. v. EÚ L 51, 26.2.2008, s. 4.

- F. keďže vo svojej správe o pokroku v Turecku za rok 2009 Komisia prevzala a preskúmala otázky, ktoré Európsky parlament zdôraznil vo svojom poslednom uznesení o pokroku v Turecku,
1. víta rozsiahlu verejnú diskusiu o širokej škále tradične citlivých otázok, ako je úloha súdnictva, práva občanov kurdskeho pôvodu, práva komunity Alevitov, úloha armády a vzťahy Turecka so svojimi susedmi; oceňuje konštruktívny prístup tureckej vlády a úlohu, ktorú zohrala pri iniciovaní tejto diskusie;
  2. opätovne vyjadruje obavy z pokračujúcej polarizácie v rámci tureckej spoločnosti a medzi politickými stranami a nalieha na vládu, ako aj všetky parlamentné strany, aby vytvorili lepšiu rovnováhu medzi politickou súťažou a pragmatickou spoluprácou s cieľom podporiť zmierenie v rámci tureckej spoločnosti a umožniť realizáciu kľúčových reforiem, najmä reformy ústavy;
  3. konštatuje, že pokrok týkajúci sa konkrétnych reforiem je v roku 2009 stále nedostatočný, a nabáda vládu, aby svoje politické iniciatívy premenila na konkrétnu zmenu právnych predpisov a ich následnú implementáciu;
  4. vyjadruje poľutovanie nad tým, že v prípadoch, kde existujú právne predpisy týkajúce sa kodanských politických kritérií, je ich vykonávanie naďalej nedostatočné; naliehavo vyzýva vládu, aby predovšetkým zintenzívnila vykonávanie právnych predpisov v oblasti práv žien, nediskriminácie, slobody vierovyznania, zmýšľania a viery, slobody prejavu, nulovej tolerancie mučenia a boja proti korupcii;
  5. vyzýva Turecko, aby naďalej vyvíjalo a posilňovalo svoje úsilie splniť všetky kodanské kritériá a zjednotiť tureckú spoločnosť pri podporovaní potrebných reforiem na základe rovnosti všetkých ľudí bez ohľadu na pohlavie, rasový alebo etnický pôvod, náboženstvo alebo vierovyznanie, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu;

Plnenie kodanských politických kritérií

Demokracia a zásady právneho štátu

6. opätovne upozorňuje na kľúčový význam obsiahlej a dôkladnej reformy ústavy, na základe ktorej by sa ochrana ľudských práv a základných slobôd stala základom tureckého štátu a spoločnosti; nabáda tureckú vládu, aby pokračovala v práci na tejto reforme a vyzýva k spolupráci všetkých politických strán a k zapojeniu občianskej spoločnosti a všetkých menšín;
7. opakuje výzvu zo svojich predchádzajúcich uznesení z rokov 2006 a 2007 na reformu volebného systému znížením 10 % hranice, ktorou by sa zabezpečil stranický pluralizmus, najmä s cieľom umožniť novozaloženým stranám získať prístup k politickému procesu, ako aj širšie zastúpenie politických síl a menšín vo Veľkom národnom zhromaždení;
8. vyjadruje hlboké poľutovanie nad rozhodnutím ústavného súdu zakázať činnosť Strany za demokratickú spoločnosť (DTP) a niektorým jej demokraticky zvolených zástupcom výkon politickej činnosti; vyjadruje poľutovanie aj nad nedávnym zatknutím členov DTP; pripomína svoje odsúdenie násilia a terorizmu a nalieha na všetky politické sily, aby sa mierovými prostriedkami snažili o zmierenie a zjednotili tureckú spoločnosť na základe

rovnakých práv pre všetkých občanov; zdôrazňuje, že politickí zástupcovia kurdskeho obyvateľstva musia mať možnosť plne sa zúčastňovať na tomto procese; upozorňuje na stanovisko Benátskej komisie Rady Európy z marca 2009, v závere ktorého sa uvádza, že turecké právne predpisy o zákaze činnosti politických strán nie sú v súlade s Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ECHR), a nalieha na vládu, aby predložila potrebné návrhy na reformu, ktoré budú v súlade s európskymi normami;

9. domnieva sa, že komplexná a bezodkladná reforma súdnictva má zásadný význam pre dosiahnutie úspechu v procese modernizácie Turecka; víta skutočnosť, že vláda schválila stratégiu reformy súdnictva, a s uspokojením berie na vedomie rozsiahly konzultačný proces, na základe ktorého bola stratégia vypracovaná; nabáda vládu, aby stratégiu okamžite uplatnila a venovala osobitnú pozornosť systematickým opatreniam na posilnenie nestrannosti a profesionalizmu súdnictva, ako aj súladu súdnictva s normami obsiahnutými v ECHR; v tejto súvislosti vyzýva tureckú vládu, aby pre prokurátorov vydala usmernenia týkajúce sa zákonov, ktoré sa často využívajú na obmedzovanie slobody prejavu; taktiež vládu nabáda, aby reštrukturalizovala Vysokú radu sudcov a prokurátorov, aby sa zabezpečila jej reprezentatívnosť, objektivita, nestrannosť a transparentnosť;
10. vyjadruje hlboké znepokojenie nad rozhodnutím ústavného súdu zrušiť právne predpisy, ktoré obmedzujú jurisdikciu vojenských súdov, ktoré je závažným krokom späť v snahách Turecka o reformu, a žiada Turecké veľké národné zhromaždenie o dosiahnutie konsenzu na podporu ústavnej reformy; vyjadruje znepokojenie nad tým, že armáda pokračuje v zasahovaní do tureckého politického života a zahraničnej politiky, a opätovne pripomína, že v demokratickej spoločnosti musí byť armáda plne podriadená civilnému dohľadu; vyzýva najmä Turecké veľké národné zhromaždenie, aby posilnilo svoj dohľad nad vojenským rozpočtom a výdavkami a aby sa zapojilo do rozvoja bezpečnostnej a obrannej politiky;
11. vyjadruje znepokojenie nad údajným rozsahom siete zločineckej organizácie Ergenekon a plánom „Sledgehammer“; naliehavo vyzýva vládu a súdnictvo, aby zabezpečili, že všetky konania prebehnú v plnom súlade s riadnym zákonným postupom a že budú dodržané práva všetkých obžalovaných; súhlasí s hodnotením Komisie, že Turecko musí k tomuto prípadu pristupovať ako k príležitosti na posilnenie dôvery v riadne fungovanie svojich demokratických inštitúcií a právneho štátu; naliehavo žiada tureckú vládu, aby neumožňovala zneužívanie právnych konaní ako zámienky na vyvíjanie nepatričného nátlaku na kriticky zmýšľajúcich novinárov, akademických pracovníkov alebo opozičných politikov;
12. ľutuje, že nebol dosiahnutý žiaden pokrok, pokiaľ ide o zriadenie úradu ombudsmana; naliehavo vyzýva vládu, aby vypracovala potrebné právne predpisy, ktoré vytvoria účinný a nezávislý mechanizmus na podávanie sťažností, ktorý bude prepojený so systémom na prešetrovanie údajného porušovania ľudských práv, a aby ich všetky parlamentné strany podporili;

Ľudské práva a rešpektovanie a ochrana menšín

13. víta iniciatívy, ktoré prijala turecká vláda na zjednotenie tureckých občanov a ktoré umožnia všetkým občanom bez rozdielu pohlavia, rasového alebo etnického pôvodu, náboženstva alebo vierovyznania, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie, aby mali rovnaké práva a zohrávali aktívnu rolu v tureckej spoločnosti; je si

vedomý toho, že ide o historickú diskusiu, ale naliehavo vyzýva vládu, aby svoju politickú iniciatívu premietla do konkrétnych reforiem, a vyzýva všetky politické strany a všetkých zúčastnených aktérov, aby podporili tento proces a zároveň sa snažili prekonať spoločné citlivé otázky; v tejto súvislosti víta plán, ktorý vláda predložila Tureckému veľkému národnému zhromaždeniu 13. novembra 2009, a podporuje jeho implementáciu s cieľom zaručiť slobodu všetkých občanov;

14. víta prijatie právnych predpisov, ktorými sa rušia všetky obmedzenia vysielania súkromných a verejných staníc v kurdskom jazyku na miestnej a celoštátnej úrovni, ako aj právnych predpisov o používaní kurdskeho jazyka vo väzniciach; nalieha na vládu, aby prijala ďalšie opatrenia, ktoré zabezpečia skutočné príležitosti na štúdium kurdskeho jazyka v rámci verejného a súkromného školskeho systému a ktorými sa zabezpečí, že kurdský jazyk sa bude požívať v politickom živote a na prístup k verejným službám; vyzýva vládu, aby zabezpečila, že sa protiteroristické zákony nebudú zneužívať na obmedzovanie základných slobôd, predovšetkým slobody prejavu, a aby zrušila dedinské stráže v juhovýchodnom Turecku;
15. podporuje zámer Tureckého veľkého národného zhromaždenia urýchlene prijať zmeny a doplnenia protiteroristického zákona s cieľom vypustiť ustanovenia, ktoré umožňujú súdiť deti vo veku od 15 do 18 rokov ako dospelých;
16. nabáda tureckú vládu, aby zintenzívnila svoje úsilie prekonať sociálne a ekonomické nedostatky na juhovýchode krajiny; pripomína svoju výzvu, ktorou Komisiu žiada o predloženie štúdie o dôsledkoch projektu v juhovýchodnej Anatólii (GAP); žiada turecké orgány, aby chránili príslušné kultúrne a environmentálne dedičstvo v tejto oblasti, s osobitným zreteľom na miesta archeologických nálezov v Hasankeyf a Allianoi; vyjadruje znepokojenie nad presídlením tisícov ľudí v dôsledku stavby priehrad; naliehavo vyzýva vládu, aby zastavila práce na stavbe priehrady v Ilisu, pokiaľ nebude predložená skôr uvedená štúdia Komisie;
17. vyzýva Turecké veľké národné zhromaždenie, aby zabezpečilo, že parlamentná imunita, ktorá sa vzťahuje na prejav politických názorov, bude bez akejkoľvek diskriminácie zaručená všetkým poslancom parlamentu;
18. odsudzuje pokračujúce násilie, ktorého sa dopúšťa PKK a iné teroristické skupiny na území Turecka, a vyzýva PKK, aby prijala iniciatívu tureckej vlády a zložila zbrane a ukončila násilie;
19. podčiarkuje slobodu vyznania ako všeobecnú základnú hodnotu a vyzýva Turecko, aby ju zaručilo pre všetkých obyvateľov; víta dialóg, ktorý začala viesť turecká vláda so zástupcami náboženských komunít vrátane komunity Alevitov, a nabáda orgány, aby posilnili dialóg medzi jednotlivými náboženstvami s cieľom vytvoriť pravidelný a konštruktívny dialóg; opakuje však znovu, že po pozitívnych krokoch a gestách musia nasledovať zásadné reformy právneho rámca, čím sa musí umožniť, aby tieto náboženské komunity fungovali bez neoprávneného obmedzovania v súlade s ECHR a judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva; zdôrazňuje najmä, že je potrebné, aby sa všetkým náboženským komunitám poskytla právna subjektivita;
20. víta vykonávanie zákona o nadáciách; vyjadruje však poľutovanie nad skutočnosťou, že náboženské komunity naďalej čelia majetkovým problémom, ktoré tento zákon nerieši a ktoré sa týkajú majetkov zhabaných a predaných tretím stranám alebo majetkov nadácií,

ktoré boli zlúčené pred prijatím nových právnych predpisov; vyzýva tureckú vládu, aby urýchlene vyriešila tento problém;

21. opätovne vyjadruje obavy týkajúce sa prekážok, ktorým musí čeliť ekumenický patriarchát a ktoré súvisia s jeho právnym postavením, vzdelávaním duchovných a voľbami ekumenického patriarchu; opakuje svoju výzvu na okamžité znovuoživenie gréckeho pravoslávneho seminára v Chalki a na prijatie opatrení, ktoré umožnia používanie cirkevného titulu ekumenický patriarcha na verejnosti, a vo všeobecnosti na vytvorenie podmienok pre nerušené vzdelávanie duchovných z kresťanských komunit v Turecku;
22. vyjadruje poľutovanie nad pretrvávajúcou neistotou, pokiaľ ide o uznanie domov Cem ako alevitských miest na bohoslužby a pokiaľ ide o povinné náboženské vzdelávanie na školách; vyzýva tureckú vládu, aby systematicky riešila túto situáciu;
23. je znepokojený ťažkosťami, ktoré majú sýrski Aramejci s vlastníctvom majetku; so znepokojením poukazuje najmä na súdne konania vo veci vyvlastnenia sýrskeho pravoslávneho kláštora Sv. Gabriela;
24. vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že turecká vláda má naďalej výhrady voči právam menšín zakotveným v medzinárodnom práve, že ešte nepodpísala príslušné dohody Rady Európy a že nenadviazala dialóg s vysokým komisárom Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE) pre otázky národnostných menšín; vyzýva vládu, aby svoju politiku zosúladiť v plnom rozsahu s medzinárodnými normami a ECHR, a vyzýva všetky parlamentné strany, aby podporili tento krok; v tejto súvislosti berie na vedomie administratívne problémy, ktorým čelia školy menšín a anachronický systém duálneho predsedníctva; okrem toho vyzýva vládu, aby aktívne podporovala plné rešpektovanie menšín a aby zabezpečila, že sa prípady nevráždivosti a násillia dostanú pred súd;
25. vyjadruje poľutovanie, že od správy o pokroku Turecka z roku 2008 nedošlo k povzbudivému vývoju situácie v súvislosti s gréckym obyvateľstvom ostrovov Gökçeada (Imvros) a Bozcaada (Tenedos), ktoré sa aj naďalej stretáva s problémami v oblasti majetkových práv a vzdelávania; vyzýva preto naliehavo tureckú vládu, aby hľadala riešenia ako zachovať bikultúrny charakter týchto ostrovov v súlade s uznesením Parlamentného zhromaždenia Rady Európy (PACE) z 27. júna 2008 o týchto ostrovoch;
26. je znepokojený z toho, že turecký právny rámec stále neposkytuje dostatočné záruky, pokiaľ ide o slobodu prejavu, a že niektoré zákony sú stále zneužívané na obmedzovanie tejto slobody; vyzýva tureckú vládu, aby navrhla obsiahlu reformu právneho rámca s cieľom zabezpečiť jeho súlad s ECHR a judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva; berie na vedomie, že revízia článku 301 tureckého trestného zákonníka viedla v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi k značnému poklesu v počte trestných stíhaní; aj naďalej však zastáva názor, že články 301 a 318 by mali byť zrušené;
27. je aj naďalej znepokojený tým, že Turecko nezaručuje právo na odmietnutie výkonu povinnej vojenskej služby z dôvodu svedomia a že neexistuje žiadna civilná alternatíva; vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že rozsudok ECHR z roku 2006 vo veci Ülke vs. Turecko, ktorý požaduje, aby Turecko zmenilo a doplnilo právne predpisy umožňujúce opakované trestné stíhanie a odsúdenie tých, ktorí odmietajú vojenskú službu z dôvodu svedomia, sa doteraz nevykonala a vyzýva vládu, aby rozsudok bez meškania

vykonala;

28. je znepokojený pokračujúcim obmedzovaním slobody tlače, najmä pri spravodajstve o vyšetrovaniach siete Ergenekon a so zreteľom na uloženie bezprecedentnej pokuty mediálnej skupine, ako aj na časté zákazy webových stránok; zdôrazňuje, že rozvíjanie slobody tlače je dôležitým prejavom politickej kultúry v pluralitnej spoločnosti; odporúča, aby sa v tomto kontexte a vzhľadom na nezdravé prepojenie medzi médiami, podnikateľskou sférou a politikou prijal nový zákon o médiách;
29. vyzýva tureckú vládu, aby zintenzívnila svoje úsilie o implementáciu politiky nulovej tolerancie mučenia a aby s cieľom zvýšiť hodnovernosť tohto úsilia povolila uverejnenie správy výboru Rady Európy na zabránenie mučeniu; opätovne vyzýva Turecké veľké národné zhromaždenie, aby ratifikovalo Opčný protokol k Dohovoru OSN proti mučeniu; vyzýva tiež vládu, aby vyvíjala úsilie na zníženie beztretnosti v prípade porušovania ľudských práv, najmä pokiaľ ide o príslušníkov orgánov činných v trestnom konaní;
30. naliehavo žiada tureckú vládu, aby aj naďalej venovala pozornosť odstraňovaniu korupcie, zvýšila transparentnosť financovania politických strán a volebných kampaní a podporovala otvorenosť správy na všetkých úrovniach;
31. vyzýva vládu, aby zvýšila svoje úsilie zaviesť do praxe rodovú rovnosť, ktorú zaručuje zákon; domnieva sa najmä, že by sa mala pripraviť stratégia vzdelávania a zamestnanosti žien, ktorá zníži zamestnanosť žien v tieňovej ekonomike; vyzýva vládu, aby využila potenciál organizácií občianskej spoločnosti, najmä pokiaľ ide o zvyšovanie informovanosti o právach žien, predchádzanie násiliu a tzv. zabíjanie v mene cti; poukazuje na potrebu, aby vláda a súdnictvo zabezpečili, že sa všetky prípady násilia a diskriminácie voči ženám dostanú riadne pred súd a páchatelia budú potrestaní a že ženy a deti, ktorým hrozí násilie alebo zabitie v mene cti, budú chránené a podporované úradnou mocou; nabáda tureckú vládu, aby iniciovala účinnú komunikačnú kampaň s cieľom zvýšiť informovanosť o právach žien v celej krajine;
32. uznáva, že právny rámec na riešenie domáceho násilia, zabíjania v mene cti a núteného manželstva v útľom veku síce existuje, upozorňuje však, že jeho uplatňovanie vyvoláva obavy; vyzýva preto príslušné orgány, aby obetiam zabezpečili ochranu zvýšením počtu útulkov a iných zariadení; upozorňuje na skutočnosť, že miera zamestnanosti žien v Turecku je najnižšia zo všetkých krajín OECD a že v záujme podporenia hospodárskych práv žien a ich nezávislosti by sa mala zvýšiť;
33. je znepokojený nedostatkom záruk chrániacich pred diskrimináciou na základe sexuálnej orientácie; vyzýva Turecké veľké národné zhromaždenie, aby prijalo nový zákon, ktorý zakáže priamu a nepriamu diskrimináciu na základe všetkých dôvodov a vo všetkých oblastiach, a vyzýva tureckú vládu, aby zvýšila úsilie o zlepšenie informovanosti verejnosti o individuálnych ľudských právach a boji proti diskriminácii a aby zabezpečila, že diskriminačné ustanovenia budú vyňaté z právnych predpisov a nenávisť a násilie založené na homofóbii budú riadne potrestané;
34. vyjadruje poľutovanie nad nedostatkom pokroku v oblasti práv odborových organizácií a opätovne vyzýva vládu, aby na základe konzultácií so sociálnymi partnermi predložila Tureckému veľkému národnému zhromaždeniu nový návrh s cieľom prijať bez ďalšieho meškania nový zákon o odboroch v súlade s normami Medzinárodnej organizácie práce, a to aj s ustanoveniami o práve na štrajk a práve dojednávať kolektívne zmluvy; vyjadruje

znepokojenie nad nedávnym zatknutím (v polovici novembra 2009) približne 20 tureckých odborárov a žiada, aby ich sociálne práva boli prísne rešpektované;

Schopnosť prevziať záväzky vyplývajúce z členstva

35. vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že už štvrtý rok nebol v Turecku implementovaný Dodatokový protokol k Dohode o pridružení ES – Turecko; vyzýva tureckú vládu, aby protokol ihneď, plne a nediskriminačným spôsobom implementovala, a pripomína, že ak sa tak nestane, mohlo by to neskôr vážne ovplyvniť proces rokovaní;

Zaviazanie sa k dobrým susedským vzťahom

36. opätovne pripomína jednoznačný záväzok Turecka udržiavať dobré susedské vzťahy v súlade s ustanoveniami rokovacieho rámca; zdôrazňuje svoje predsavzatie spolu so všetkými ďalšími stranami podporovať snahy o dosiahnutie úplného urovnania cyperskej otázky a vyriešiť všetky zostávajúce hraničné spory so susednými krajinami v zhode so zásadou mierového urovnania konfliktov v súlade s Chartou OSN;
37. vyzýva tureckú vládu a všetky dotknuté strany, aby aktívne podporovali prebiehajúce rokovania a konkrétnym spôsobom prispeli k úplnému urovnaniu cyperskej otázky na základe dvojzónovej a dvojkomunálnej federácie v súlade s príslušnými rezolúciami Bezpečnostnej rady OSN a zásadami, na ktorých je založená EÚ; vyzýva Turecko, aby podporilo vytvorenie príhodnej atmosféry na rokovania tým, že okamžite začne sťahovať svoje ozbrojené sily z Cypru, že bude riešiť otázku osídľovania ostrova tureckými občanmi, ako aj tým, že umožní navrátenie zablokovanej časti Famagusty jej zákonným obyvateľom v súlade s rezolúciou Bezpečnostnej rady OSN č. 550(1984);
38. vyzýva tureckú vládu, aby prestala prekážať civilným plavidlám vyhľadávajúcim ropu v mene Cyperskej republiky vo východnom Stredozemí;
39. naliehavo žiada Turecko, aby zabezpečilo dodržiavanie práv všetkých presídlencov na Cypre vrátane práv náboženských menšín a aby im bolo umožnené slobodné uplatňovanie náboženských práv; zdôrazňuje, že v prípade katolíckej maronitskej komunity by sa sloboda mala priznať všetkým štyrom maronickým dedinám;
40. víta opätovné uvedenie do činnosti Výboru pre nezvestné osoby (CMP) a vyzýva Turecko, aby v tejto humanitárnej otázke uskutočnilo potrebné kroky;
41. oceňuje diplomatické úsilie o normalizáciu vzťahov s Arménskom a naliehavo žiada tureckú vládu, aby otvorila hranicu s Arménskom; vyzýva Turecké veľké národné zhromaždenie a arménsky parlament, aby urýchlene a bezpodmienečne ratifikovali príslušné protokoly, čo by viedlo k posilneniu regionálnej bezpečnosti a stability v oblasti južného Kaukazu;
42. berie na vedomie obmedzený pokrok dosiahnutý pri zlepšovaní turecko-grécko bilaterálnych vzťahov; vyzýva Turecké veľké národné zhromaždenie, aby stiahlo svoju hrozbu vojenského zásahu, a očakáva, že turecká vláda ukončí pokračujúce narušovanie gréckeho vzdušného priestoru;
43. víta neustále zlepšovanie vzťahov s Irakom a s kurdskou regionálnou vládou; opätovne zdôrazňuje svoju výzvu tureckej vláde, aby zabezpečila, že sa pri akejkoľvek

protiteroristickej operácii bude plne rešpektovať územnú celistvosť Iraku, ľudské práva a medzinárodné právo a že sa zabráni obetiam v radoch civilného obyvateľstva;

Prehľadovanie spolupráce EÚ – Turecko

44. berie na vedomie, že sa začali rokovania o prístupe Turecka do Energetického spoločenstva; víta skutočnosť, že Turecko podpísalo medzivládnu dohodu o plynovode Nabucco, ktorej implementácia je naďalej jedným z najvýznamnejších cieľov EÚ v oblasti energetickej bezpečnosti, a vyzýva na skoré otvorenie kapitoly o energetike v rámci prístupových rokovaní; súčasne berie na vedomie spoluprácu medzi Tureckom, Ruskom a niektorými členskými štátmi EÚ na projekte South Stream;
45. upozorňuje na dôležitosť Turecka ako tranzitnej a cieľovej krajiny pre nezákonnú migráciu; vyzýva tureckú vládu, aby urýchlene podnikla kroky na zabezpečenie dodržiavania medzinárodných práv na ochranu a prijímanie migrantov a žiadateľov o azyl; berie na vedomie obnovenie rokovaní o readmisnej dohode medzi EÚ a Tureckom a naliehavo vyzýva Turecko, aby zatiaľ v plnej miere uplatňovalo existujúce bilaterálne readmisné dohody s členskými štátmi; vyzýva tureckú vládu, aby posilnila svoju spoluprácu s EÚ v oblasti riadenia migrácie, boja proti cezhraničnej kriminalite a obchodovaniu s ľuďmi; v tejto súvislosti berie na vedomie úsilie Turecka o uzatvorenie pracovnej dohody s agentúrou Frontex;
46. berie na vedomie stále aktívnejšiu zahraničnú politiku Turecka a oceňuje jeho úsilie prispieť k riešeniu konfliktov v rôznych krízových regiónoch; vyzýva tureckú vládu, aby zlepšila koordináciu svojej zahraničnej politiky s EÚ, najmä pokiaľ ide o Irán; berie na vedomie úlohu Turecka ako dôležitého partnera EÚ v súvislosti s realizáciou cieľov zahraničnej politiky EÚ v oblasti Čierneho mora, centrálnej Ázie a širšieho regiónu Blízkeho východu; vyzýva Komisiu a Radu, aby lepšie využívali potenciál úzkych vzťahov medzi EÚ a Tureckom v týchto regiónoch;
47. oceňuje trvalý prínos Turecka k európskej bezpečnostnej a obrannej politike a operáciám NATO; vyjadruje však poľutovanie nad tým, že strategickú spoluprácu NATO – EÚ nad rámec dohôd „Berlín plus“ naďalej blokujú námietky Turecka, čo má negatívne dôsledky na ochranu nasadeného personálu EÚ, a naliehavo vyzýva Turecko, aby od týchto námietok čo najskôr upustilo;
48. opätovne vyzýva tureckú vládu, aby podpísala štatút Medzinárodného trestného súdu a predložila ho na ratifikáciu, čím ďalej zvýši podiel a účasť Turecka na celosvetovom viacstrannom systéme;
49. vyzýva vysokú predstaviteľku pre zahraničnú a bezpečnostnú politiku EÚ, aby analyzovala synergiu medzi zahraničnou politikou EÚ a Turecka a aby sa synergia výraznejšie využívala s cieľom prispieť k bezpečnosti a stabilite vo svete;
50. naliehavo žiada Turecko, aby konalo pragmaticky a urobilo maximum pre dosiahnutie úspechu rokovaní medzi vedúcimi predstaviteľmi cyperských Grékov a Turkov, ktoré sa blížia ku kritickému štádiu; konštatuje, že toto je pravdepodobne posledná príležitosť urovnať dlhotrvajúce rozdelenie ostrova; víta skutočnosť, že generálny tajomník OSN ocenil odhodlanie vodcov obidvoch cyperských komunít, p. Christofiasa a p. Talata, dospieť k úplnej dohode;

51. je presvedčený, že vyriešenie cyperskej otázky prinesie väčšiu stabilitu, prosperitu a bezpečnosť pre oblasť východného Stredozemia a umožní rýchle zlepšenie vzťahov medzi EÚ a NATO a odblokuje prístupový proces samotného Turecka do Európskej únie; preto navrhuje, aby sa Turecko pripojilo k prísľubu ďalších ručiteľských veľmocí Grécka a Veľkej Británie podporiť akúkoľvek dohodu, ku ktorej dospejú p. Christofias a p. Talat v otázke opätovného zjednotenia Cypru, ktorú odsúhlasí Bezpečnostná rada OSN;
52. berie na vedomie osobitnú správu Dvora audítorov č. 16/2009, v ktorej bolo zistených niekoľko nedostatkov v riadení predvstupovej pomoci Turecku; poznamenáva však, že projekty, ktoré boli predmetom auditu, podľa hodnotenia Dvora dosiahli plánované výsledky a že tieto výsledky budú mať zrejme udržateľný charakter; vyzýva Komisiu, aby odporúčania stanovené v správe Dvora audítorov implementovala pri poskytovaní pomoci v rámci nástroja predvstupovej pomoci (IPA), najmä s cieľom uprednostniť ciele, a tým aj projekty, ktoré spĺňajú kritériá vstupu; žiada Komisiu, aby uskutočnila najmä hodnotenie celého programu predvstupovej pomoci a aby Európskemu parlamentu predložila správu o jeho vykonávaní;

o

o o

53. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade, Komisii, generálnemu tajomníkovi Rady Európy, predsedovi Európskeho súdu pre ľudské práva, vládam a parlamentom členských štátov a vláde a parlamentu Tureckej republiky.